

НАРЕДБА ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ И ИЗПЛАЩАНЕ НА СРЕДСТВА ОТ ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ ЗА КОМПЕНСИРАНЕ НА РАЗХОДИТЕ, ИЗВЪРШЕНИ ОТ РОДИТЕЛИТЕ ЗА ОТГЛЕЖДАНЕ, ВЪЗПИТАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ НА ДЕЦАТА, КОИТО НЕ СА ПРИЕТИ В ОБЩИНСКИ ДЕТСКИ ЯСЛИ ИЛИ ЯСЛЕНИ ГРУПИ В ОБЩИНСКИ ИЛИ ДЪРЖАВНИ ДЕТСКИ ГРАДИНИ ПОРАДИ ЛИПСА НА СВОБОДНИ МЕСТА

В сила от 27.10.2023 г.
Приета с ПМС № 206 от 23.10.2023 г.

Обн. ДВ. бр.90 от 27 Октомври 2023г.

**Глава първа.
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ**

Чл. 1. (1) С тази наредба се уреждат условията и редът за предоставяне и изплащане на средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите, извършени от родителите на деца **от тримесечна възраст до 1 септември в годината, в която навършват тригодишна възраст**, пряко свързани с отглеждането, възпитанието и обучението им, когато децата не са приети в общински детски ясли или яслени групи в общински или държавни детски градини поради липса на свободни места.

(2) С правата по ал. 1 се ползват и родителите на деца, навършили две години, към началото на съответната учебна година, когато в населеното място по настоящия им адрес **не е разкрита детска ясла или яслена група в детска градина и децата не са приети в детска градина по реда** на чл. 57, ал. 2 от Закона за предучилищното и училищното образование поради липса на свободни места.

Чл. 2. (1) Месечният размер на средствата за компенсиране на разходите, пряко свързани с отглеждане, възпитание и обучение за едно дете, не може да надвишава средния месечен размер на средствата от държавния бюджет за издръжката на дете в предучилищното образование в общинските и държавните детски градини и училища за съответната календарна година, определен със заповед на министъра на образованието и науката съгласно чл. 2, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за предоставяне и изплащане на средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите, извършени от родителите за отглеждането и обучението на децата, които не са приети в държавни или общински детски градини или училища поради липса на свободни места, приета с Постановление № 76 на Министерския съвет от 2021 г. (ДВ, бр. 20 от 2021 г.).

(2) Средствата за компенсиране на разходите, пряко свързани с отглеждане, възпитание и обучение, се изплащат на родителя в размер на действително извършените разходи за съответния месец, но не повече от размера по ал. 1.

(3) Средствата за компенсиране на разходите, пряко свързани с отглеждане, възпитание и обучение, се изплащат до приемането на детето в общинска детска ясла или в яслена група в общинска или държавна детска градина, **но не по-късно от 1 септември в годината, в която детето навършва тригодишна възраст.**

Глава **втора.**
УСЛОВИЯ ЗА КОМПЕНСИРАНЕ НА ИЗВЪРШЕНИТЕ РАЗХОДИ ОТ

РОДИТЕЛИТЕ НА ДЕЦА ОТ ТРИМЕСЕЧНА ВЪЗРАСТ ДО 1 СЕПТЕМВРИ В ГОДИНАТА, В КОЯТО ДЕЦАТА НАВЪРШВАТ ТРИГОДИШНА ВЪЗРАСТ

Чл. 3. (1) Родителите имат право да получат средства за компенсиране на разходите си, пряко свързани с отглеждане, възпитание и обучение на децата си, ако едновременно са изпълнени следните условия:

1. детето е кандидатствало за прием в общинска детска ясла или яслена група на общинска или държавна детска градина, в чийто прилежащ район се намира настоящият адрес на детето, по ред, определен от съответната община, и същото не е прието поради липса на свободни места;

2. детето не е записано в общинска детска ясла или в яслена група на общинска или държавна детска градина;

3. общината по настоящия адрес на детето не е предложила на родителите друго място в общинска детска ясла или яслена група в общинска детска градина поради липса на свободни места във всички общински детски ясли и общински детски градини в прилежащия район;

4. родителите не получават подпомагане от държавния бюджет с изключение на месечни помощи за отглеждане на дете по чл. 7, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца или подпомагане за сметка на оперативни програми за същите дейности на друго основание за периода, за който се изплащат средства за компенсиране на разходите, пряко свързани с отглеждане, възпитание и обучение, по реда на тази наредба;

5. за отглеждане на детето не се ползва отпуск по чл. 164, ал. 1 от Кодекса на труда за отглеждане на дете до навършване на 2-годишната му възраст.

(2) Прилежащият район на детската ясла или градина по смисъла на ал. 1, т. 1 и 3 включва районите на обхват, както и районите на обхват, с които граничи, определени в съответствие с изискванията на чл. 2а, ал. 1, т. 1 от Постановление № 100 на Министерския съвет от 2018 г. за създаване и функциониране на Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст (ДВ, бр. 50 от 2018 г.). За общините с районно деление, в които районите на обхват съвпадат с районите, определени със Закона за териториалното деление на столичната община и големите градове, по решение на кмета прилежащият район на детската ясла или детската градина може да не включва граничните райони на обхват.

(3) Когато детската ясла или детската градина с яслена група осъществяват дейността си в повече от една сграда, намиращи се на различен адрес от адреса им на управление, при прилагане на ал. 1 всяка една сграда се приема като самостоятелна детска ясла или градина.

(4) Когато детето е кандидатствало за прием само в яслена група в държавна детска градина и не е прието поради липса на свободни места, е необходимо по искане на родителите общината по настоящия адрес на детето да удостовери и липсата на свободни места в общинските детски ясли и в общинските детски градини с яслени групи на територията на прилежащия район на обхват по ал. 2.

(5) Обстоятелствата по ал. 1, т. 1 - 3 се установяват служебно от общината по настоящия адрес на детето, а обстоятелствата по ал. 1, т. 4 и 5 - с декларация, подписана от родителя на детето.

(6) Родителят е длъжен да декларира пред общината по настоящия адрес на детето промяната на обстоятелствата по ал. 1, т. 4 и 5 в 7-дневен срок от настъпването и.

Чл. 4. (1) На компенсиране със средства от държавния бюджет подлежат направените от родителите по чл. 3 разходи, пряко свързани с отглеждане, възпитание и обучение на децата им, ако са допустими.

(2) Допустими разходи, които подлежат на компенсиране, са:

1. разходи за заплащане на такси по договори за отглеждане, възпитание и обучение, сключени с частна детска ясла или с частна детска градина с яслена група;

2. разходи за заплащане на възнаграждения по договори за отглеждане, възпитание и обучение, сключени с физически лица.

(3) Разходите по ал. 2, т. 2 са допустими, ако физическото лице, страна по договора за отглеждане, възпитание и обучение, отговаря на изискванията на чл. 10, ал. 1 или чл. 11, ал. 1 от Наредба № 26 от 2008 г. за устройството и дейността на детските ясли и детските кухни и здравните изисквания към тях (ДВ, бр. 103 от 2008 г.).

(4) Лицата по ал. 3 могат да сключват договор/договори за отглеждане, възпитание и обучение на не повече от три деца.

(5) За едно дете за един и същ период може да бъдат изплащани средства за компенсиране на извършените разходи за отглеждане, възпитание и обучение само по ал. 2, т. 1 или само по ал. 2, т. 2.

(6) Родителите имат право на компенсиране на разходите по ал. 1 за всяко свое дете поотделно, пропорционално на частта от възнаграждението, което са заплатили за него въз основа на договор по ал. 2.

(7) Правото на компенсиране със средства от държавния бюджет за едни и същи разходи за определен период за едно дете не може да се упражнява и от двамата родители поотделно.

Чл. 5. Разходите за заплащане на такси по договори за отглеждане, възпитание и обучение по чл. 4, ал. 2, т. 1, сключени с частна детска ясла или с частна детска градина с яслена група, се удостоверяват със следните документи:

1. договор за отглеждане, възпитание и обучение между родителя и частната детска ясла или частната детска градина с яслена група;

2. платежен документ за извършено плащане на таксата за отглеждане, възпитание и обучение за съответния месец - фактура и платежно нареждане или фактура и фискален бон.

Чл. 6. Разходите за заплащане на възнаграждения по договори за отглеждане, възпитание и обучение по чл. 4, ал. 2, т. 2, сключени с физически лица, се удостоверяват със следните документи:

1. договор за отглеждане, възпитание и обучение, сключен с физическото лице;

2. отчет и предавателно-приемателен протокол, съдържащ информация за извършените за периода дейности по чл. 16, ал. 1, т. 1, 3 и 4 и ал. 3 - 5 от Наредба № 26 от 2008 г. за устройството и дейността на детските ясли и детските кухни и здравните изисквания към тях;

3. копие от документи, удостоверяващи спазването на изискванията по чл. 4, ал. 3 за физическото лице, страна по договора - диплома за придобита професионална квалификация "медицинска сестра", "акушерка", "лекарски асистент" или "фелдшер", съответно диплома за висше образование по специалност "Предучилищна педагогика";

4. декларация, удостоверяваща спазването на изискването по чл. 4, ал. 4 за физическото лице, страна по договора;
5. документ за изплатено възнаграждение по сключения договор - платежно нареждане или разходен касов ордер.

Глава **трета.**
РЕД ЗА ИЗПЛАЩАНЕ НА СРЕДСТВАТА ЗА КОМПЕНСИРАНЕ НА РАЗХОДИТЕ

Чл. 7. (1) Родителите, които желаят да получат компенсиране при условията и по реда на тази наредба за извършените от тях разходи, пряко свързани с отглеждане, възпитание и обучение на децата си, подават заявление по образец съгласно приложение № 1 в общината по настоящия адрес на детето. Заявлението **може да се подаде и по електронен път по реда на** Закона за електронното управление и Наредбата за общите изисквания към информационните системи, регистрите и електронните административни услуги, приета с Постановление № 3 на Министерския съвет от 2017 г. (ДВ, бр. 5 от 2017 г.).

(2) Заявлението по ал. 1 се подава в срок:

1. **до 5-и ноември за периода 1 септември - 31 октомври на текущата година;**
2. **до 5-и януари за периода 1 ноември - 31 декември на предходната година;**
3. **до 5-и март за периода 1 януари - 28 февруари на текущата година;**
4. **до 5-и май за периода 1 март - 30 април на текущата година;**
5. **до 5-и юли за периода 1 май - 30 юни на текущата година;**
6. **до 5-и септември за периода 1 юли - 31 август на текущата година.**

(3) Общината извършва проверка за наличието на условията на чл. 3 към датата на подаване на заявлението и в 14-дневен срок уведомява родителите, които имат право да получат компенсиране на разходите.

(4) Когато не са налице условията по чл. 3, кметът на общината или упълномощено от него длъжностно лице издава мотивиран отказ за компенсиране на разходите, който може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 8. (1) За изплащане на компенсации родителите по чл. 7, ал. 3 подават искане в общината по настоящия адрес на детето.

(2) Искането по ал. 1 се подава в срока по чл. 7, ал. 2.

(3) С искането по ал. 1 родителят декларира, че към момента на подаването му са изпълнени изискванията на чл. 3, ал. 1, т. 4 и 5, както и предпочитания от него начин за изплащане на компенсациите - по касов или безкасов път, със съответната информация за банковата сметка.

(4) Към искането по ал. 1 се прилагат документите по чл. 5 или 6, удостоверяващи извършените от родителите разходи за периода, за който се иска компенсиране. Договорът за отглеждане, възпитание и обучение, както и копие от документите, удостоверяващи спазването на изискванията по чл. 4, ал. 3 за физическото лице, страна по договора, се прилагат само към първото искане за изплащане, а за следващите периоди - само ако са настъпили промени.

(5) Когато всеки един от родителите на детето е подал искане за компенсиране на различни по основание и размер разходи за един и същ период, размерът на компенсацията се определя пропорционално на извършените от всеки родител разходи, като общият и размер не може да надвишава размера по чл. 2, ал. 1.

Чл. 9. (1) Общината проверява дали са налице изискванията на чл. 3, ал. 1, т. 1, 2 и 3, извършва проверка на подадените документи за изпълнение на изискванията на чл. 3, ал. 1, т. 4 и 5 и на чл. 5 и 6 и на допустимостта на разходите.

(2) Кметът на общината или упълномощено от него длъжностно лице със заповед определя размера на компенсацията за допустимите разходи за съответния период или мотивирано отказва изплащането на компенсация за недопустимите разходи.

(3) Размерът на компенсацията за допустимите разходи се определя за всеки период поотделно на базата на действително извършените от родителя разходи, удостоверени с документите по чл. 5 и 6, но не повече от размера по чл. 2, ал. 1.

Чл. 10. (1) Общините предоставят на Министерството на здравеопазването информация съгласно приложение № 2 за размера на средствата, които да бъдат изплатени на родителите за компенсиране на извършените от тях разходи, пряко свързани с отглеждане, възпитание и обучение на децата им.

(2) Информацията по ал. 1 се предоставя до 20-о число на месеца, в който са подадени исканията за изплащане на компенсациите по чл. 8.

(3) Средствата за компенсиране на извършените от родителите разходи се предоставят по бюджетите на общините след акт на Министерския съвет по предложение на министъра на здравеопазването на базата на обобщената информация по ал. 1.

Чл. 11. Средствата за компенсиране на разходите, пряко свързани с отглеждане, възпитание и обучение, се изплащат на родителите от общината по настоящия адрес на детето в размер, определен съгласно чл. 9, ал. 3, в срок до 15 работни дни от влизането в сила на акта на Министерския съвет по чл. 10, ал. 3.

Чл. 12. (1) Изплащането на компенсации на родителите за разходите, пряко свързани с отглеждане, възпитание и обучение на децата им, се прекратява със заповед на кмета, когато:

1. настъпи промяна в обстоятелствата по чл. 3, ал. 1, т. 2, 4 или 5;
2. родителят откаже да запише детето на предложено от общината място в детската ясла или градина, в които детето е кандидатствало.

(2) В случаите по ал. 1 средствата за компенсиране на разходите за периода, в който изплащането на компенсации е преустановено, се определят пропорционално на броя на дните до преустановяването.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 1. Изплащането на компенсации за юни 2023 г. се извършва по реда на настоящата наредба въз основа на подадените искания на родителите и обобщената информация от общините по реда на Постановление № 231 на Министерския съвет от 2022 г. за определяне на реда и условията за предоставяне на средствата от държавния бюджет за компенсиране през 2022 г. на разходите за отглеждане, възпитание и обучение на деца, които не са приети поради липса на места в общински детски ясли и яслени групи в общински и държавни детски градини (ДВ, бр. 62 от 2022 г.).

§ 2. (1) **Заявлението по чл. 7, ал. 1 и искането по чл. 8, ал. 1 за месеците юли, август и септември 2023 г. се подават в срок до 10**

работни дни от обнародването на наредбата в "Държавен вестник", а за месец октомври 2023 г. - в срок до 10 ноември 2023 г.

(2) Общините предоставят информацията по чл. 10, ал. 1 на Министерството на здравеопазването в срок до 10 работни дни от подаване на заявленията и исканията за изплащане на компенсации по ал. 1.

§ 3. Наредбата се приема на основание чл. 119, ал. 8 от Закона за здравето.

§ 4. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването и в "Държавен вестник".

Приложение № 1 към чл. 7, ал. 1

До кмета на община

Входящ номер:

ЗАЯВЛЕНИЕ

От

(трите имена на родителя/настойника)

телефон:, електронна поща:

Моля, за периода 20..... г., да ми бъдат изплатени компенсации за извършените от мен разходи за отглеждане, възпитание и обучение на сина ми/дъщеря ми:

1.....

(трите имена на детето)

ЕГН.....

2.....

(трите имена на детето)

ЕГН:.....

3.....

(трите имена на детето)

ЕГН:.....

Декларирам, че:

1. За периода 20..... г. родителите не получават на друго основание от държавния бюджет с изключение на месечни помощи за отглеждане на дете по чл. 7, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца или за сметка на оперативни програми средства за подпомагане на отглеждане, възпитание и обучение на детето/децата, за което/които е подадено заявлението.

2. За периода 20..... г. за отглеждане, възпитание и обучение на детето/децата, за което/които е подадено заявлението, не се ползва отпуск по чл. 164, ал. 1 от Кодекса на труда за отглеждане на дете до навършване на 2-годишната му възраст.

3. Отглеждането, възпитанието и обучението на детето/децата ми ще се осъществява от: *(невярното се задрасква)*

- частна детска ясла или частна детска градина с яслена група;

- физическо лице, наето от мен за тази цел.

4. Запознат/запозната съм с условията и реда за компенсиране на извършваните от мен разходи за отглеждане, възпитание и обучение.

5. Известно ми е, че за неверни данни нося наказателна отговорност по чл. 313 от Наказателния кодекс.

.....

.....

(трите имена на подаващия

(дата и подпис)

заявлението)

Забележка. В случай че родителят/настойникът или детето/децата нямат ЕГН, в заявлението се посочва и настоящ адрес на съответното лице без ЕГН.

Приложение № 2 към чл. 10, ал. 1

Община

Одобрени средства за компенсиране на извършените разходи за отглеждане, възпитание и обучение на децата за периода 20..... г.						
№ по ред	Трите имена на детето	ЕГН	Настоящ адрес		Трите имена на родителя	Размер на компенсацията
			населено място	адрес		
1.						
2.						
3.						
Всичко:	X	X	X		X	0,00